

KORTE MEDEDELING.DE KLEINE PIETERMAN TRACHINUS VIPERA CUVIER, 1829 AAN DE WESTKUST.

1872

Ook dit toeristisch seizoen was dit gevaarlijke visje weer talrijk aanwezig in de netten van kruiers te St.-Idesbald, Koksijde en Oostduinkerke. Mijn aandacht werd er pas op 30-VIII-91 op getrokken, toen een kruier in Baaltje een Kleine Pieterman van ± 7 cm uit het net gooide. De volgende dag, met laag water rond de middag, waren er veel amateur-kruiers aan het slepen te Koksijde.

Een eerste haalde 5 ex. vantussen de garnalen. De grootste mat 12 cm. Een tweede kruier, met duwnet (en N.B. een jonge dokter), ving 4 Kleine Pietermannen van ± 5 cm. Ook deze persoon kende het gevaar van de prik van het visje niet. Een derde kruier werd, net voor ik bij zijn net kwam, gestoken. Uitzinning van de pijn, zwaaiend met zijn afgebonden duim, liep hij vloekend heen en weer. Ik raadde hem aan onmiddellijk naar een dokter te gaan. Deze visser bevestigde dat hij zeker een 8-tal van deze visjes tussen zijn garnalen vond, en dat er één bij was van zeker 18 cm.

Voorbij de riool te St.-André was een echtpaar het sorteerwerk aan 't verrichten. Zij kenden het gevaar van de Kleine Pieterman wel en vertelden me dat er ook tijdens de week na 21 juli zeer veel pietermannen in de netten zaten. Op 1-IX-91 had een kruier, even ten westen van de riool te Koksijde minstens 10 Kleine Pietermannen bij de buit. Toen ik hem op het gevaar wees, durfde hij niet verder te sorteren. Zijn zoon was waarschijnlijk al in contact geweest met de vinstraat, want hij werd "draaglijke" pijn gewaar in een vinger. In de netten van nog twee andere kruiers, die visten ten oosten van de riool, waren er geen 7. *vipera* meer gevangen.

Op 14-IX-91 had een oude kruier te Koksijde-centrum net een visje de kop platgetrapt. Deze man werd twee weken voordien gestoken tussen wijs- en middelvinger. De wijsvinger vertoonde nog een harde witte vlek, en de pijn was nog niet helemaal verdwenen. Op mijn vraag hoe hij de steek verzorgde zei hij: "wel, eerst het

vergif uitgezogen en dan in de javel gestoken". Op 28-IX-91 waren drie paardevissers van de Galloper in zee. Ik wachtte ze op; onder hen was de 74-jarige Henri DURANT, bijgenaamd "de rosten". Hij vertelde dat het deze zomer de eerste maal was dat hij zoveel Kleine Pietermannen zag. Hij beweerde ook dat alle middelen die "trekken", o.a. javel, mazout, alcohol, e.a. de pijn van de Pietermansteek verzachten.

Op 5-X-91 had ik te St.-André een gesprek met de echtgenote van een amateur-kruier uit Zellik. Deze vrouw werd gestoken omstreeks 25 augustus en bleef drie dagen zonder verzorging. Ze kreeg hoe langer hoe meer pijn; haar erg gezwollen duim werd blauw en geel. Tenslotte ging ze naar het A.Z. te Jette. Op haar zeggen "gebeten te zijn door een visje" fronste men daar het voorhoofd. De patiënte kreeg een spuit tegen tetanus, twee behandelingen antibiotica na elkaar, de wonde werd opengesneden en gezuiverd en behandeld met een zwarte zalf. Ze kreeg een week ziekteverlof en moest dagelijks op dokterscontrole.

Op 12-X-91 zei paardevisser Roland VAN BILLEMONT dat er nog steeds pietermannen waren. Diezelfde week had hij "zeeklassertjes" bij de eblijn gehad. Toen Roland zijn vangst aan 't sorteren was, merkte hij plotseling dat twee leerlingen argeloos aan het spelen waren met een Kleine Pieterman. Gelukkig werden ze niet gestoken.

Wordt het niet de hoogste tijd dat de toeristen, die ook van langsommeer als hobby gaan kruien, volledig ingelicht worden over de gevaarlijke steek van de Kleine Pieterman.

M.-Th. VANHAELEN